

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Odposlechová posvícení a co tak asi může přijít potom

Odposlechová posvícení se u nás dostávají nepravidelně, zato však často. To když někdo veřejně prohlásí nebo napíše o někom jiném něco, obvykle ne zrovna pěkného, a tvrdí, že to zvěděl z policejních odposlechů. Publikum už ví, že je neslušné se vyptávat, kde dotyčný odposlechy získal. I když s největší pravděpodobností jde o plod majetkové operace, které se běžně říká krádež. Stalo se totiž společenskou normou, že jakákoliv lumpárna je automaticky prominuta, byla-li spáchána ve jménu informování veřejnosti. A informace méně či více zapáchající má veřejnost, anebo její podstatná část, z níž si mne laskavě vyjměte, ze všeho nejraději. Otázkou ovšem je, co vlastně veřejnost dostává a s takovou chutí přežvykuje.

Teorie informací definuje informaci jako zprávu, snižující nejistotu. Takto hodnoceno má sdělení obsahu ilegálně získaných policejních odposlechů hodnotu velmi problematickou a jak záhy doložím, nezřídká zcela nulovou. Nezávisle na tom, že kde kdo cítí potřebu se k obsahu odposlechů vyjadřovat a že je nepochybně celá řada těch, kteří si myslí, jak je dobře, že TO vyšlo najevo. Problém je ovšem v tom, že žádné TO fakticky nemusí existovat nebo nejsme schopni k závěru o jeho existenci nebo neexistenci dospět s přijatelnou mírou jistoty. Jak dále dokládám, obsah policejního odposlechu bez znalosti kontextu a dalších skutečností, které se obvykle zjišťují až v dalších fázích trestního řízení, není důkazem o ničem a není tak ani informací, na jejímž základě by bylo možno něco tvrdit nebo dokonce činit definitivní závěry.

Policejní odposlechy byly původně v našem státě považovány toliko za operativní zdroj, indicii, tedy něco, co iniciuje a inspiruje další vyšetřování. Primárně nešlo o důkaz použitelný v soudním řízení. To se vcelku logicky změnilo, protože v některých případech může jít o důkaz velmi zásadní. Na druhé straně je mimo jakoukoliv pochybnost, že jde o významný zásah do ústavního práva, který lze připustit jen ve speciálních případech a za splnění docela přísných podmínek. V daném kontextu je nejdůležitější to, že musí jít o odposlech nařízený soudem a pro účely trestního řízení. To poslední je velmi důležité a ještě to zmíním.

Obsah odposlechu lze užít v trestní řízení jako důkaz dílem tak, že se přehraje záznam rozhovoru a ztotožní jeho účastníci, dílem tak, že se čte přepis tohoto záznamu (a ztotožní účastníci). Předpokládá to ovšem velmi odpovědnou a i relativně složitou verifikaci toho, co je jako záznam telekomunikačního provozu, tedy zmíněný odposlech předkládáno. Musí ho doprovázet protokol s uvedením údajů o místě, času, způsobu a obsahu provedeného záznamu, jakož i o osobě, která záznam pořídila. Bez toho záznam nebo přepis existují, leč nejsou důkazem. Nadto se v praxi nezřídká stává, že ten, který měl v telefonu mluvit to urputně popírá, takže je nutno provést jeho ztotožnění znaleckým posudkem s hlasovou analýzou.

Nevím z jakého zdroje novináři čerpají obsahy odposlechů, ale předpokládám, že s největší pravděpodobností jde o kopie přepisu odposlechů, tedy nikoliv původní audio záznamy. Přepisy zaznamenaných rozhovorů jsou z hlediska jejich věrohodnosti kapitolou samou pro sebe. Za posledních cca osm let se leccos změnilo, ale pořád ještě lze narazit na skutečné kuriozity a v minulosti to bylo takříkajíc na denním pořádku. Policista, který provádí přepis odposlechu není

povinen provést doslovný přepis, takže v řadě případů jde o pouhé shrnutí toho, o co podle něj šlo. V lepším případě ani doslovný přepis není předstírán, takže to je patrné na prvý pohled. V horším případě se přepis tváří jako doslovný, ačkoliv jím zdaleka není.

Asi před třemi lety v jedné trestní věci obžalovaný, říkejme mu pan C, namítl, že zatímco na zvukovém záznamu probíhá rozhovor dvou odposlouchávaných bez toho, že by hovořili o obžalovaném, což bylo významné, v přepisu je jeho jméno uvedeno. Ve skutečnosti to vypadalo tak, že pak A říkal panu B, že se „s ním“ zítra setká, což bylo v přepisu prezentováno tak, že pan A hovoří o svém budoucím setkání s panem C. Pan C se durdil a tak povolal soud policistu, který přepis prováděl. Ten bez mrknutí oka přiznal, že skutečně jméno pana C v rozhovoru nepadlo, ale protože podle jeho názoru to bylo z kontextu jasné, tak tam ho tam prostě doplnil.

V jiném případě přepis odposlechu informoval o tom, že pan A s panem B dohadovali, zda již pan A má k dispozici ty smlouvy. K tomu bylo kýmsi dopsáno, že jsou ve skutečnosti míněny samopaly. Zda šla ve skutečnosti řeč o smlouvách nebo mašinkvérech nebylo nijak hlouběji zjišťováno, ale spíš to vypadalo na ty smlouvy. V každém případě se mi nepodařilo zjistit, proč si dotyčný policista myslel, že slovo smlouva je krycí název pro samopal. S krycím označením je vůbec svízel. Tam, kde se užitý pojem takhle jeví, mají policejní přepisy tendenci napovídat všem dalším čtenářům o co v rozhovoru jde. Poměrně pravidelně se tak v případě, kdy je užitá přezdívka objeví, o koho se jedná, míněno samozřejmě z pohledu policisty, který popis prováděl.

Je-li zahájeno trestní stíhání, obvykle se všechny tyhle nejasnosti nějakým způsobem odstraní, což znamená výsledky a namnoze několikahodinové nebo dokonce několikadenní poslouchání telefonických rozhovorů. Přibližně z 99% je to pustá nuda, leč jiné možnosti není, je-li namítáno, že přepis je nepřesný.

Tím jsme u toho, proč pro mne mají mediální informace o obsahu odposlechu ukradeného z nějakého policejního spisu ve věci, která ani nedospěla do fáze zahájení trestního stíhání, natož k soudu, nulovou informativní hodnotu. Nemohu si pustit CD se záznamem rozhovoru a porovnat, zda to, co je v zápise a z čeho s největší pravděpodobností autor vycházel aspoň přibližně odráží to, o čem se mluvilo. A také si ani pro sebe nemohu udělat na vlastní oči a uši závěr o tom, zda ti, kteří mluví, mohou být těmi, kteří jsou pak v přepise rozhovoru jako hovořící osoby uváděny.

Jak se zdá, teď možná některá urgentní „odposlechová“ tvrzení skončí u soudu a bude se dokazovat. Přesněji žalovaný bude dokazovat. I s nepřilíš velkou fantazií si lze na tomhle informačním základě představit rozličné varianty vývoje dokazování ve věci, v níž se žalovaný bude hájit tím, že on nic, on jen citoval odposlechy. Především na něm bude, aby dokázal, že vůbec nějaký odposlech probíhal. A kopie jakéhosi záznamu na to nejspíš bude málo. Stačí, aby policie s poukazem na povinnou mlčenlivost odmítla informaci, případně aby nebyl odtajněn spis, kde by měl odposlech být a je hotovo. Podaří-li se žalovanému unést tohle důkazní břemeno, jak v nějaké počítačové hře postoupí do další úrovně problému. Tam ho spolehlivě dopraví námitka, že přepis neodpovídá skutečnosti. A zase bude záležet na polici, zda má a vydá zvukový záznam.

A pak může přijít úroveň nejzajímavější. V ní půjde o to, jestli mohou být policejní odposlechy užity jako důkaz v civilním řízení, když byly pořízeny jen pro účely řízení trestního a jen pro ten účel se připouští porušení ústavního práva na tajemství telefonického rozhovoru. Zatím všechno ukazuje na to, že nikoliv. A samozřejmě, jestli mohou být důkazem bez zmíněného protokolu. Také se zdá, že ne. Takže se žalovaný může ocitnout v dost tristní situaci, kdy bude mít cosi, ale nebude mít důkaz. To na prohru sporu docela stačí. Kdyby ne, může začít hádka o to, kdo to vlastně mluví a o kom řekl něco nehezkého. A žalovaný zase musí dokazovat.

Z mého pohledu to vypadá, že po odposlechovém posvícení nás čekají hody justiční. Tedy hody jak

pro koho. Pro někoho možná to, co po posvícení občas následuje.

JUDr. Tomáš Sokol

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Platformová práce](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Holdingové struktury a odpovědnost mateřské společnosti](#)
- [Několik poznámek z pera Nejvyššího soudu k nemocem z povolání a důkazní nouzi](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Bezpilótní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)